

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคออยู่ในระยะที่ 1 - 3 หลังได้รับรังสีรักษาครบเป็นเวลา 1 สัปดาห์ถึง 2 เดือน จากหอผู้ป่วยใน และหอผู้ป่วยนอก ของศูนย์มะเร็ง ชลบุรี และมีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดชลบุรี โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลที่บ้าน จำนวน 144 คน ซึ่งผลการวิจัยได้นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และการปรับตัว

ส่วนที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาลงได้ รับรังสีรักษา เพศหญิง อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้านสุขภาพกับการปรับตัวด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ทัศนคติ ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านการพึ่งพาอาศัยกัน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสัมภาษณ์
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐาน (Probability)
F	แทน	ค่าทดสอบทางสถิติ เอฟ (F-test) ใช้ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ
$Beta$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบทางสถิติ ที (t-test)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ได้ผลการวิเคราะห์ซึ่งสามารถอธิบายในรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอหลังได้รับ รังสีรักษาที่บ้าน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะของโรค ระยะเวลาหลังได้รับรังสีรักษา สิทธิการรักษา และศาสนา วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะทั่วไป ($N = 144$)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	101	70.1
หญิง	43	29.9
อายุ (ปี)		
10-19	2	1.4
20-39	13	9.0
40-59	78	54.2
60 ปีขึ้นไป	51	35.4
$(\bar{x} = 54.10$ ปี, $SD = 12.99$ ปี)		
สถานภาพสมรส		
คู่	112	77.8
โสด	18	12.5
หม้าย	10	6.9
หย่า	4	2.8

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	19	13.2
ประถมศึกษา	89	61.8
มัธยมศึกษา	25	17.4
อนุปริญญา	9	6.2
ปริญญาตรี	2	1.4
อาชีพ		
รับจ้าง	76	52.8
เกษตรกรรวม	42	29.2
ค้าขาย	17	11.8
ไม่ได้ทำงาน	7	4.9
รับราชการ	2	1.3
รายได้ (บาท/เดือน)		
ไม่มีรายได้	14	9.7
น้อยกว่า 5,000	37	25.7
5,001-10,000	57	39.6
10,001-15,000	16	11.1
15,001-20,000	8	5.6
มากกว่า 20,000	12	8.3
ระยะของโรค		
1	15	10.4
2	60	41.7
3	69	47.9

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาหลังได้รับรังสีรักษา		
1 สัปดาห์	34	23.6
2 สัปดาห์	37	25.7
3 สัปดาห์	22	15.3
4 สัปดาห์	18	12.5
5 สัปดาห์	9	6.3
6 สัปดาห์	9	6.2
7 สัปดาห์	-	0
8 สัปดาห์	15	10.4
สิทธิการรักษา		
บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า	114	79.2
ประกันสังคม	24	16.7
สวัสดิการข้าราชการ	6	4.1
ศาสนา		
พุทธ	144	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 70.1 มีอายุระหว่าง 40 - 59 ปี ร้อยละ 54.2 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 54.10 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.99 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 77.8 จบการศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 61.8 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 52.8 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 39.6 ระยะของโรคอยู่ในระดับ 3 ร้อยละ 47.9 รองลงมาคือระดับ 2 ร้อยละ 41.7 ระยะเวลาหลังได้รับรังสีรักษา 2 สัปดาห์ ร้อยละ 25.7 รองลงมาคือ 1 สัปดาห์ ร้อยละ 23.6 สิทธิในการรักษาใช้บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า ร้อยละ 79.2 ทุกคนนับถือศาสนาพุทธ

ส่วนที่ 2 คะแนนความเชื่อด้านสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และการปรับตัว

2.1 ความเชื่อด้านสุขภาพ

ความเชื่อด้านสุขภาพทางบวกและทางลบต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติ
ตามการรักษาและการรับรู้ถึงอุปสรรคในการปฏิบัติตาม การปฏิบัติตน วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดย
การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเชื่อด้านสุขภาพ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อด้านสุขภาพรายข้อ (N = 144)

ความเชื่อด้านสุขภาพรายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ความเชื่อด้านสุขภาพต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามการรักษา			
1. การไปตรวจตามนัดจะช่วยให้การ รักษาได้ผลดี	2.83	0.38	มาก
2. การไปตรวจตามนัดช่วยให้ได้เรียนรู้วิธี การปฏิบัติตัวหรือความก้าวหน้าของโรค	2.74	0.44	มาก
3. การรักษาด้วยรังสีช่วยหยุดยั้งการลุกลามโรค	2.68	0.46	มาก
4. การรักษาโรคมุ่งอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ควบคุมโรคได้	2.60	0.58	มาก
5. การรักษาด้วยรังสีเป็นการรักษา วิธีหนึ่งที่จะควบคุมโรคได้	2.60	0.49	มาก
6. การฉายรังสีเป็นผลดีต่อการรักษา	2.60	0.58	มาก
7. การปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาลสามารถควบคุมโรคได้	2.57	0.52	ปานกลาง
8. การปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล ช่วยให้โรคทุเลาลง	2.55	0.49	ปานกลาง
การรับรู้ถึงประโยชน์โดยรวม	2.65	0.50	มาก
ความเชื่อด้านสุขภาพต่อการรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตามการรักษา			
9. การเลือกรับประทานอาหารตามคำแนะนำ ของแพทย์ พยาบาลทำให้เบื่ออาหาร	1.63	0.69	ปานกลาง
10. การไปพบแพทย์ตามนัดเป็นการเพิ่มภาระ ให้กับสมาชิกในครอบครัว	1.56	0.66	น้อย
11. การไปรับการรักษาหลังการได้รับรังสีครบ แล้วทำให้เสียรายได้	1.55	0.65	น้อย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความเชื่อด้านสุขภาพรายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
12. รู้สึกเบื่อหน่ายที่ต้องมารับการรักษาต่อ หลังการรักษาด้วยรังสีไปแล้ว	1.51	0.62	น้อย
13. การไปตรวจตามนัดทำให้รู้สึกเสียเวลา	1.47	0.56	น้อย
14. การเลือกรับประทานอาหารตามคำแนะนำ ของแพทย์ พยาบาลเป็นภาระต่อครอบครัว	1.36	0.56	น้อย
การรับรู้อุปสรรคโดยรวม	1.52	0.63	น้อย
ความเชื่อด้านสุขภาพโดยรวม	2.58	0.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา มีความเชื่อด้านสุขภาพทางบวกต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามการรักษา อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในประเด็นของ การไปตรวจตามนัดจะช่วยให้การรักษาได้ผลดี ($\bar{x} = 2.83, SD = 0.38$) การไปตรวจตามนัดช่วยให้ได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติตัวหรือความก้าวหน้าของโรค ($\bar{x} = 2.74, SD = 0.44$) และการรักษาด้วยรังสีช่วยหยุดยั้งการลุกลามโรค ($\bar{x} = 2.68, SD = 0.46$) ตามลำดับ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.65, SD = 0.50$)

ความเชื่อด้านสุขภาพทางลบต่อการปฏิบัติตามการรักษา (การรับรู้ถึงอุปสรรคในการปฏิบัติตน) พบว่า ผู้ป่วยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นของ การเลือกรับประทานอาหารตามคำแนะนำของแพทย์พยาบาลทำให้เบื่ออาหาร ($\bar{x} = 1.63, SD = 0.69$) รองลงมาอยู่ในระดับน้อย ในประเด็นของ การไปพบแพทย์ตามนัดเป็นการเพิ่มภาระให้กับสมาชิกในครอบครัว ($\bar{x} = 1.56, SD = 0.66$) และการไปรับการรักษาหลังการได้รับรังสีครบแล้วทำให้เสียรายได้ ($\bar{x} = 1.55, SD = 0.65$) ตามลำดับ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.52, SD = 0.63$)

ความเชื่อด้านสุขภาพต่อการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตามการรักษา และการรับรู้ถึงอุปสรรคในการปฏิบัติตนโดยรวม หลังการแปลงข้อมูลทางลบเป็นบวก (Recode) ความเชื่อด้านสุขภาพต่อการปฏิบัติตามการรักษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.58, SD = 0.28$)

2.2 การสนับสนุนทางสังคม

การสนับสนุนทางสังคมทางบวกของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการสนับสนุนทางสังคม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสนับสนุนทางสังคมรายข้อ (N = 144)

การสนับสนุนทางสังคมรายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. สมาชิกในครอบครัวให้ความห่วงใย	3.31	0.68	มาก
2. สมาชิกในครอบครัวให้ความสำคัญ	3.27	0.72	มาก
3. ได้รับความรักจากสมาชิกในครอบครัว	3.18	0.80	มาก
4. สมาชิกในครอบครัวดูแลเอาใจใส่	3.08	0.82	มาก
5. สมาชิกในครอบครัวพามาพบแพทย์ตามนัด	3.00	0.98	มาก
6. ได้รับกำลังใจจากสมาชิกในครอบครัว	2.96	0.80	มาก
7. สมาชิกในครอบครัวจัดหาข้าวของ เครื่องใช้มาให้ตามที่ต้องการ	2.93	1.06	มาก
8. สมาชิกในครอบครัวจัดหาอาหารมาให้ ตามที่ต้องการ	2.93	1.03	มาก
9. ได้รับการช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายใน การรักษาพยาบาล	2.84	1.00	มาก
10. สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือในการ ทำกิจวัตรประจำวัน	2.83	1.00	มาก
11. ได้รับการปลอบใจ เห็นใจจากสมาชิก ในครอบครัว	2.83	0.80	มาก
12. ได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกใน ครอบครัวเช่นปกติที่ผ่านมา	2.82	0.85	มาก
13. สมาชิกในครอบครัวช่วยเหลือในการ บรรเทาความไม่สบายจากภาวะของ โรค อาทิเช่นกรณี มีไข้ เจ็บคอ เบื่ออาหาร	2.77	1.05	มาก
14. สมาชิกในครอบครัวช่วยปรับสภาพบ้าน ให้เหมาะสมหลังการเจ็บป่วย	2.76	1.13	มาก
15. สมาชิกในครอบครัวกระตุ้นเตือนเมื่อ ถึงวันนัดตรวจ	2.69	1.01	มาก
16. ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับโรคและวิธี การรักษาจากแพทย์และ/หรือพยาบาล	2.66	0.86	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การสนับสนุนทางสังคมรายชื่อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
17. ได้รับการกระตุ้นเตือนถึงคำแนะนำการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโรคและการรักษา	2.65	1.02	มาก
18. ได้รับการปรับหน้าที่ การงาน ให้เหมาะสมกับสภาพ	2.60	1.10	มาก
19. สามารถปรับทุกข์หรือระบายความคับข้องใจกับสมาชิกในครอบครัวได้	2.58	0.92	ปานกลาง
20. สามารถปรึกษาสมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและปัญหาสุขภาพ	2.47	1.02	ปานกลาง
21. สมาชิกในครอบครัวบอกเมื่อพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติเสมอ	2.48	1.08	ปานกลาง
22. สมาชิกในครอบครัวกล่าวชื่นชมเมื่อสามารถทำงานหรือกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ได้	2.43	1.07	ปานกลาง
23. สามารถขอคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องโรคและการรักษาจากแพทย์และ/หรือพยาบาล เพิ่มเติมได้ตามที่ต้องการ	2.19	0.94	ปานกลาง
24. ทราบถึงความคืบหน้าของโรคและการรักษาจากแพทย์และ/หรือพยาบาลเป็นระยะๆ	2.12	1.06	ปานกลาง
การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม	2.76	0.61	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา ได้รับการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในประเด็นของ สมาชิกในครอบครัวให้ความหวังใจ ($\bar{x} = 3.31$, $SD = 0.68$) สมาชิกในครอบครัวให้ความสำคัญ ($\bar{x} = 3.27$, $SD = 0.72$) และได้รับความรักจากสมาชิกในครอบครัว ($\bar{x} = 3.18$, $SD = 0.80$) ตามลำดับ การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.76$, $SD = 0.61$)

2.3 การปรับตัว แบ่งเป็น

2.3.1 ด้านร่างกายทางบวกและทางลบของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัวด้านร่างกาย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านร่างกายรายข้อ (N = 144)

การปรับตัวด้านร่างกายรายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การปรับตัวด้านร่างกายทางบวก			
1. ทำกิจวัตรประจำวัน เช่น แปรงฟัน อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหารได้	3.13	0.85	มาก
2. สามารถออกกำลังกายเช่น เดิน บริหารร่างกายท่าต่าง ๆ ได้	3.00	0.82	มาก
3. มีน้ำหนักตัวคงที่	1.99	1.17	ปานกลาง
4. นอนหลับได้เต็มปกติ	1.57	1.12	น้อย
การปรับตัวด้านร่างกายทางลบ			
5. มีอาการท้องเสีย	3.75	0.60	มากที่สุด
6. มีอาการคลื่นไส้อาเจียน	3.40	0.95	มาก
7. เกิดรอยฟกช้ำได้ง่าย	3.39	0.99	มาก
8. มีไข้สูงขึ้น ๆ ลง ๆ	3.34	0.84	มาก
9. รู้สึกขาบริเวณส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย	3.29	0.86	มาก
10. มีแผลเรื้อรังบริเวณผิวหนังที่ฉายแสง	3.25	1.15	มาก
11. มีปัญหาด้านความจำ ทำให้ลืมสิ่ง ต่าง ๆ เช่น วัน เวลาและอื่น ๆ	3.19	1.01	มาก
12. มีอาการหน้ามืดหรือเวียนศีรษะ	3.09	0.95	มาก
13. ไม่มีแรงหยิบจับสิ่งของ	2.99	0.96	มาก
14. มีอาการหุนหันพลั้งปาก	2.79	1.21	มาก
15. มีอาการปวดตึง บริเวณขากรรไกรล่าง	2.76	1.18	มาก
16. มีอาการท้องผูก	2.76	1.07	มาก
17. มีอาการอ้าปากลำบาก	2.69	1.23	มาก
18. มีแผลอักเสบในช่องปาก	2.52	1.29	ปานกลาง
19. รู้สึกอ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย	2.37	0.98	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การปรับตัวด้านร่างกายรายชื่อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
20. น้าลายเหนียวขึ้น	2.13	1.10	ปานกลาง
21. รู้สึกลิ้นรับรสชาติอาหารเปลี่ยนไป	2.03	1.31	ปานกลาง
22. กลืนอาหารได้ลำบาก	1.88	1.24	ปานกลาง
การปรับตัวด้านร่างกายโดยรวม	2.79	0.54	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา มีการปรับตัวด้านร่างกายทางบวกอยู่ในระดับมาก ในประเด็นของ สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้แก่ แปรงฟัน อาบน้ำ แต่งตัว รับประทานอาหารได้ ($\bar{x} = 3.13, SD = 0.85$) และสามารถออกกำลังกายได้แก่ เดิน บริหารร่างกายท่าต่าง ๆ ได้ ($\bar{x} = 3.00, SD = 0.82$) ตามลำดับ

การปรับตัวด้านร่างกายทางลบพบว่า ผู้ป่วยมีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นของ มีอาการหอบเหนื่อย ($\bar{x} = 3.75, SD = 0.60$) รองลงมาอยู่ในระดับมาก ในประเด็นของ มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ($\bar{x} = 3.40, SD = 0.95$) และเกิดรอยฟกช้ำได้ง่าย ($\bar{x} = 3.39, SD = 0.99$) ตามลำดับ

การปรับตัวด้านร่างกายโดยรวม หลังการแปลงข้อมูลทางบวกเป็นลบ (Recode) ผู้ป่วยมีปัญหาการปรับตัวด้านร่างกายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.79, SD = 0.54$)

2.3.2 ด้านอัตรานวัตกรรมทางบวก และทางลบของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัวด้านอัตรานวัตกรรม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์รายข้อ (N = 144)

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์รายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ทางบวก			
1. ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในครอบครัว	2.75	0.92	มาก
2. ได้รับการยอมรับจากสังคมเช่นเดิม	2.46	0.94	ปานกลาง
3. มั่นใจว่าสุขภาพเป็นปกติดี	2.00	0.89	ปานกลาง
4. สามารถกระทำการต่าง ๆ ตามที่ได้หวังไว้	2.00	0.89	ปานกลาง
5. เป็นที่พึ่งของครอบครัวแม้ในยามที่เจ็บป่วย	1.94	0.89	ปานกลาง
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ทางลบ			
6. รู้สึกอายที่มีผิวแห้งแตก สีดำคล้ำ	3.38	1.05	มาก
7. รู้สึกอายที่มีเส้นลายเสกบนใบหน้า	3.37	1.01	มาก
8. รู้สึกโกรธง่าย	2.98	1.15	มาก
9. รู้สึกหมดหวังในชีวิต	2.94	1.20	มาก
10. รู้สึกอารมณ์เปลี่ยนแปลงมากกว่าเดิม	2.84	1.15	มาก
11. รู้สึกท้อแท้ เบื่อหน่าย	2.84	1.15	มาก
12. รู้สึกหงุดหงิด	2.74	1.10	มาก
13. รู้สึกตำหนิตนเอง	2.67	1.13	มาก
14. กังวลเกี่ยวกับการเจ็บป่วย	2.40	1.07	ปานกลาง
15. รู้สึกว่าเป็นภาระต่อครอบครัว	2.37	1.14	ปานกลาง
16. รู้สึกผิดที่ทำให้ครอบครัวลำบากจาก การเจ็บป่วย	2.33	1.16	ปานกลาง
17. รู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่มีความ กรรมที่ป่วยเป็นโรคนี้	2.16	1.11	ปานกลาง
18. รู้สึกว่าอนาคตไม่แน่นอน	1.99	1.03	ปานกลาง
19. รู้สึกว่าสภาพร่างกายอ่อนแอ ไม่แข็งแรงเหมือนเดิม	1.76	0.84	ปานกลาง
20. รู้สึกว่าสมรรถภาพทางเพศลดลง	1.69	0.83	ปานกลาง
การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์โดยรวม	2.50	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา มีการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ทางบวกอยู่ในระดับมาก ในประเด็นของ การได้รับการยอมรับจากสมาชิกในครอบครัว ($\bar{x} = 2.75, SD = 0.92$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นของ การได้รับการยอมรับจากสังคมเช่นเดิม ($\bar{x} = 2.46, SD = 0.94$) และความมั่นใจว่าสุขภาพเป็นปกติดี ($\bar{x} = 2.00, SD = 0.89$) ตามลำดับ

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ทางลบพบว่า ผู้ป่วยรู้สึกมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยในประเด็นของ รู้สึกอายที่มีผิวแห้งแตก สีดำคล้ำ ($\bar{x} = 3.38, SD = 1.05$) รู้สึกอายที่มีเส้นฉายแสงบนใบหน้า ($\bar{x} = 3.37, SD = 1.01$) และรู้สึกโกรธง่าย ($\bar{x} = 2.98, SD = 1.15$) ตามลำดับ

การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์โดยรวมหลังการแปลงข้อมูลทางบวกเป็นลบ (Recode) ผู้ป่วยมีปัญหาการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.50, SD = 0.61$)

2.3.3 ด้านบทบาทหน้าที่ทางบวกของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่รายข้อ ($N = 144$)

การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่รายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. สามารถทำหน้าที่ในครอบครัวได้เหมือนเดิม	2.58	1.01	ปานกลาง
2. สามารถช่วยเหลืองานในครอบครัวได้	2.35	1.09	ปานกลาง
3. สามารถรับผิดชอบภาระหน้าที่ในครอบครัวได้	2.35	1.03	ปานกลาง
4. เข้าร่วมงานในสังคมได้	2.09	1.14	ปานกลาง
5. สามารถทำงานในตำแหน่งหน้าที่เดิม ก่อนการเจ็บป่วยได้เหมือนเดิม	2.08	1.13	ปานกลาง
6. สามารถช่วยเหลืองานในสังคมได้เหมือนเดิม	1.99	1.16	ปานกลาง
7. สามารถรับผิดชอบภาระหน้าที่ในสังคมได้	1.95	1.11	ปานกลาง
8. สามารถหารายได้จุนเจือครอบครัวได้	1.62	1.31	ปานกลาง
9. ได้รับผิดชอบหน้าที่พิเศษภายในครอบครัว	1.14	1.22	น้อย
10. ได้รับผิดชอบหน้าที่พิเศษนอกเหนือ จากตำแหน่งหน้าที่เดิม	1.06	1.16	น้อย
การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่โดยรวม	1.92	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา มีการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในประเด็นของ สามารถทำหน้าที่ในครอบครัวได้เหมือนเดิม ($\bar{x} = 2.58, SD = 1.01$) สามารถช่วยเหลืองานในครอบครัวได้ ($\bar{x} = 2.35, SD = 1.09$) และสามารถรับผิดชอบภาระหน้าที่ในครอบครัวได้ ($\bar{x} = 2.35, SD = 1.03$) ตามลำดับ การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 1.92, SD = 0.96$)

2.3.4 ด้านการพึงพาระหว่างกันทางบวกของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปรับตัวด้านการพึงพาระหว่างกัน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกันรายข้อ
($N = 144$)

การปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกันรายข้อ	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ความพอใจต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว	3.11	0.83	มาก
2. การเอาใจใส่ต่อสมาชิกภายในครอบครัว	2.47	1.01	ปานกลาง
3. การเป็นที่พึ่งของสมาชิกในครอบครัวได้	2.45	1.00	ปานกลาง
4. การเป็นที่ปรึกษาให้สมาชิกในครอบครัว	2.35	1.08	ปานกลาง
5. การได้มีโอกาสพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น	2.17	1.09	ปานกลาง
6. ความสามารถในการช่วยเหลือผู้อื่นในเรื่องที่จำเป็น	2.14	0.91	ปานกลาง
7. การไปมาหาสู่หรือร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้	2.03	1.07	ปานกลาง
8. ความสามารถเป็นที่พึ่งให้กับบุคคลอื่นในสังคมได้	2.01	1.08	ปานกลาง
9. ความสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับบุคคลอื่นได้	1.95	1.14	ปานกลาง
10. การมีโอกาสแนะนำหรือให้คำปรึกษากับผู้ป่วยโรคเดียวกัน	1.70	1.22	ปานกลาง
การปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกันโดยรวม	2.23	0.81	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา มีการปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน อยู่ในระดับมาก ในประเด็นของ ความพอใจต่อสัมพันธภาพภายในครอบครัว ($\bar{x} = 3.11, SD = 0.83$) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นของ ความเอาใจใส่ต่อสมาชิกภายในครอบครัว ($\bar{x} = 2.47, SD = 1.01$) และยังเป็นที่พักของสมาชิกในครอบครัวได้ ($\bar{x} = 2.45, SD = 1.00$) ตามลำดับ การปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.23, SD = 0.81$)

ส่วนที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และอำนาจในการทำนายผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษาระหว่าง ระยะเวลาหลังได้รับรังสีรักษา เพศหญิง อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้านสุขภาพกับการปรับตัว

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาหลังได้รับ รังสีรักษา เพศหญิง อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้านสุขภาพกับการปรับตัวด้านร่างกาย วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 8 และตารางที่ 9

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายระหว่าง ระยะเวลาลงถึงได้รับรังสีรักษา เพศหญิง อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การสนับสนุนทางสังคม ความเชื่อด้านสุขภาพกับการปรับตัวด้านร่างกาย

ตัวแปร	ระยะเวลาลงถึง ได้รับรังสีรักษา	เพศหญิง	อายุ	ระดับ การศึกษา	รายได้	ความเชื่อ ด้านสุขภาพ	การสนับสนุน ทางสังคม	ด้าน ร่างกาย
ระยะเวลาลงถึงได้รับรังสีรักษา	1.000							
เพศหญิง	.094	1.000						
อายุ	.083	-.072	1.000					
ระดับการศึกษา	.153	-.170*	-.095	1.000				
รายได้	.070	-.207*	.091	.499**	1.000			
ความเชื่อด้านสุขภาพ	-.082	.033	.092	-.081	.154	1.000		
การสนับสนุนทางสังคม	-.030	.084	.098	-.208*	.080	.446**	1.000	
ด้านร่างกาย	.073	-.042	.115	-.144	-.028	.205*	.083	1.000

* $p < .05$ ** $p < .01$

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน คือ รายได้ ความเชื่อด้านสุขภาพ และการสนับสนุนทางสังคม โดยที่ รายได้มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน ($r = 0.24, p < .01$) กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้มากปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกันได้ดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย ความเชื่อด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน ($r = 0.39, p < .01$) และการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการพึ่งพาระหว่างกัน ($r = 0.50, p < .01$)

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายกับการปรับตัวด้านการพึ่งพา
ระหว่างกัน

ขั้นที่	ตัวทำนาย	R^2	Adj R^2	B	Beta	t	p -value
1	(ค่าคงที่ = 0.384)					1.413	.160
	การสนับสนุนทางสังคม	0.256	0.250	0.670	0.505	6.981	< .001
2	(ค่าคงที่ = 6.272)					0.218	.828
	การสนับสนุนทางสังคม			0.648	0.094	6.907	< .001
	รายได้	0.297	0.287	0.126	0.044	2.895	< .001
3	(ค่าคงที่ = -0.930)					-1.819	.071
	การสนับสนุนทางสังคม			0.543	0.103	5.274	< .001
	รายได้	0.324	0.309	0.113	0.043	2.605	< .001
	ความเชื่อด้านสุขภาพ			0.513	0.220	2.331	.021

$F = 22.321, p < .001$

จากตารางที่ 15 พบว่า การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุขั้นตอนเพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายการปรับตัวด้านการพึ่งพาของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา ได้ผลดังนี้

ขั้นที่ 1 ตัวทำนายที่เข้าสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอน อันดับ 1 คือ การสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกันของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ได้ร้อยละ 25.60 ($R^2 = 0.256$)

ขั้นที่ 2 เมื่อเพิ่มตัวทำนายรายได้เข้าในสมการ พบว่า สามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกันของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ได้ร้อยละ 29.70 ($R^2 = 0.297$)

ขั้นที่ 3 เมื่อเพิ่มตัวทำนายความเชื่อด้านสุขภาพเข้าในสมการ พบว่า สามารถทำนายการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกันของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ได้ร้อยละ 32.40 ($R^2 = 0.324$)

ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคม รายได้ และความเชื่อด้านสุขภาพ เป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกันของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่บ้าน หลังได้รับรังสีรักษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยตัวทำนายทั้ง 3 สามารถร่วมทำนายการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกันของผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ได้ ร้อยละ 32.40 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการที่ดีที่สุดได้ดังนี้ คือ

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{การปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน} = 0.543(\text{การสนับสนุนทางสังคม}) + 0.113(\text{รายได้}) + 0.513(\text{ความเชื่อด้านสุขภาพ})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{คะแนนมาตรฐานการปรับตัวด้านการพึ่งพาหะหว่างกัน} &= 0.103 (\text{คะแนนมาตรฐานการสนับสนุนทางสังคม}) + 0.043 \\ &(\text{คะแนนมาตรฐานรายได้}) + 0.220 \\ &(\text{คะแนนมาตรฐานความเชื่อด้านสุขภาพ}) \end{aligned}$$